

Mer information:

miljöchef Anna-Lena Granlund-Blomfelt, tfn 050 323 6269
fornamn.efternamn@grankulla.fi

I en fullmäktigemotion med datum 20.9.2021 föreslår ledamot Salminen att staden ska utreda möjligheten att plantera ut kräftor i Gallträsk. Fullmäktigemotionen delas ut som **bakgrundsmaterial** till föredragningslistan.

Tillstånd som behövs för att plantera ut kräftor

Tillstånd från närings-, trafik- och miljöcentralen krävs för att plantera ut en ny art, som i detta fall kräftor. Tillstånd kan beviljas om utplanteringen inte försvårar uppnåendet av målen för fiskeriområdets plan för nyttjande och vård och inte heller äventyrar bevarandet av ett livskraftigt fisk- eller kräftbestånd eller den biologiska mångfalden i det vattendrag där utplanteringen sker. Tillstånd för utplanteringen behövs också från ägaren till vattenområdet, som i detta fall är Grankulla stad.

Fördelaktiga förhållanden för kräftor och utplanteringsens möjliga konsekvenser för Gallträsk's ekologi

Det finns inget kräftbestånd i Gallträsk för tillfället, så utplanteringen skulle vara en s.k. etablering av flodkräfta (*Astacus astacus*). Utplantering av signalkräfta (*Pacifastavus leniusculus*) är inte längre tillåtet i naturliga vattendrag, eftersom arten sedan 2016 räknas som en skadlig främmande art inom hela EU (men det är tillåtet att nyttja de befintliga bestånden av signalkräftor och att saluföra kräftorna).

Kräftor trivs bäst i syrerikt vatten av god kvalitet som inte är alltför surt. De föredrar en miljö med fast botten och rikliga gömställen där vegetationen inte är alltför tät. Gallträsk kunde i nuläget vara lämplig för kräftor om man ser till vattnets syresättning och pH-värde. Däremot gör den mycket rikliga gyttnan på Gallträsk's botten att sjön inte kan anses särskilt lovande för utplantering av kräftor. I östra ändan av sjön, vid motionsplatsen vid Lindstedtsvägen, finns dock ett mindre område med fastare botten, som kanske kan fungera som en lämplig miljö för kräftorna.

Enligt en sakkunnig vid NTM-centralen i Nyland kan kräftor inte anses utgöra en ekologisk risk för vattenmiljön i Gallträsk, och de kan heller inte anses orsaka någon fara för sjöns biologiska mångfald. Eftersom kräftor äter bl.a. fiskrester och döda växtdelar så kunde kräftor eventuellt bidra med en viss nytta för sjöns sediment inom vissa områden.

Utmaningar med eventuell kräftfångst och annat som bör utredas

I nuläget finns det ett bestånd av signalkräftor i Klapptträsk. Provfångsterna sköts av andelsägarna i Myllykylän vesiosuuskunta. Om kräftor planteras ut, och särskilt i anslutning till framtida kräftfångst, så bör man därför särskilt säkra att kräftpesten inte kan spridas till Gallträsk, därifrån den sedan kunde spridas

nedströms till Klappträsk. Kräftpesten sprids med utplanterade kräftor och utöver det med använda fångstredskap som inte rengjorts, samt med smittat bete. Enligt Centralförbundet för fiskerihushållning ska betet fångas i samma vattendrag som man ska använda det för kräftfångst i. Om betet kommer från något annat vattendrag ska det djupfrysas före det används. För att kunna övervaka det här, bör staden i egenskap av vattenområdets ägare och som den som ska bevilja eventuella tillstånd för kräftfångst utreda närmare hur kräftfångsten bör ordnas vid Gallträsk (till exempel om enskilda kräftfångstillstånd ska beviljas till alla intresserade, eller om tillstånden endast ska beviljas till någon specifik aktör eller t.ex. en förening).

För kräftfångst behöver man utöver statens fiskevårdsavgift alltid ett skilt tillstånd för kräftfångst från vattenområdets ägare. Det kan ta fem eller till och med tio år innan kräftfångst blir möjlig efter att kräftorna har planterats ut, beroende på tillväxtförhållandena. Trots det bör man inom den närmaste framtiden utreda vilken enhet inom staden som ska ha hand om att bevilja tillstånd för fiske och kräftfångst. I Esbo sköts fiskeärenden av idrottssidan medan det är kultur- och fritidssidan i Helsingfors som har hand om saken. Också i Grankulla kunde ansvaret på ett naturligt sätt ges till kultur- och fritidstjänsterna med tanke på att det är fråga om en fritidssysselsättning. Samtidigt bör man utreda hur övervakningen av fiske och kräftfångst i Gallträsk ska ordnas i framtiden. Information som stadens idrottstjänster fick 2020 av en fisketekniker hos Vanda stad visar att det dessvärre är rätt vanligt att sjöar med goda kräftbestånd drar till sig också tjuvfiskare, som i sin tur för med sig kräftpesten. På andra håll inom huvudstadsregionen sköts övervakningen av bland annat fiskeövervakarna vid Helsingfors-Esbo fiskeriområde samt av fiskeövervakare som har godkänts av NTM-centralen.

Samhällstekniska utskottet föreslog vid sitt möte 14.9.2021 (§ 97) att kultur- och fritidsutskottet ska göra en mer omfattande behovsutredning av den framtida användningen av Gallträsk. Det finns många önskemål om användningen av Gallträsk och de fritidsaktiviteter som kunde utövas där. En del av önskemålen kan rentav vara sinsemellan motstridiga, eller åtminstone rimma illa med målen för att skydda sjöns natur och till exempel fredningen av fåglarnas häckningstid. I anslutning till behovsutredningen kunde det vara en bra idé att göra en invånarenkät om fritidsaktiviteter. I det sammanhanget kan man utreda närmare om utplantering av kräftor och beviljande av tillstånd för kräftfångst hör till de aktiviteter som folk önskar sig vid Gallträsk och som staden eventuellt ska omsätta i praktiken. Om man inom den närmaste framtiden vill muddra sjön så bör eventuell utplantering av kräftor göras först efter att muddringsprojektet har slutförts.

Samhällstekniska nämndens svar på fullmäktigemotionen har meddelats kultur- och fritidsutskottet för kännedom.

Stadsstyrelsen:

Fullmäktige antecknar för kännedom ovanstående som svar på fullmäktigemotionen om utplantering av kräftor i Gallträsk och konstaterar motionen slutbehandlad.

Beslut:

Beslutsförslaget godkändes.

Bakgrundsmaterial:

Fullmäktigemotion